

Συνέντευξη με τον Μανώλη Αλυγιζάκη

ΠΕΝΤΕ + 1 ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

~Βαγγέλης Σερδάρης

*~Στην ποιητική σας συλλογή *Εαρινή Ισημερία* η παρουσία της γυναίκας είναι έντονη. Το ερωτικό στοιχείο, σχεδόν αισθησιακό, χαρακτηρίζει την ποίησή σας;*

Από πάντα πίστευα πως η γυναίκα αποτελεί «την ομορφιά του κόσμου» και μπορεί να κοιταχτεί κάτω απ' αυτό το πρίσμα στην ποίηση και σαν την έννοια της άσπλης-παρθένας κόρης και σαν τη χειραφετημένη γυναίκα. Εικόνες μάς έρχονται απ' τα πανάρχαια χρόνια που περιγράφουν τόσο την κόρη όσο και τη μεστή γυναίκα με την ίδια εξαισία ομορφιά. Όπως είπε κι ο ποιητής:

***Θυμάμαι μονάχα τη θάλασσα
τραγουδάγε ανάμεσα απ' τα πόδια σου
που σήκωναν περίτρανα
την ομορφιά του κόσμου.***

~Ζείτε στον Καναδά εδώ και τριάντα πέντε χρόνια. Πού ωριμάσατε λογοτεχνικά, ποιες ήταν οι γλωσσικές και λογοτεχνικές σας επιρροές και πού αισθάνεστε ότι ανήκετε;

Η πρώτη μεγάλη επιρροή θα 'λεγα πως ήταν οι τέσσερις μεγάλοι των ελληνικών γραμμάτων, Καβάφης, Σεφέρης, Ρίτσος, Ελύτης, ποιητές που όχι μόνο έχω διαβάσει αλλά που έχω μελετήσει λεπτομερώς και φυσικά άλλες επιρροές απ' τους ξένους που έχω διαβάσει στην αγγλική γλώσσα, Neruda, Lorca, Milosz, Whitman, Eliot, Pound, Yates, Musgrove, Cohen, στοιχεία της ποίησής τους μπορεί να διακριθούν στη δουλειά μου αλλά δεν μπορώ να καθορίσω κάποια συγκεκριμένη κατηγορία στην οποία ανήκω. Γράφω και στις δύο γλώσσες με την ίδια άνεση κι έχω διαπιστώσει πως όταν δουλεύω σε κάποιο συγκεκριμένο ποίημα από τη μία γλώσσα στην άλλη και ξανά πίσω στην αρχική, το ποίημα βελτιώνεται και νοηματικά και από μουσικής απόψεως, ώσπου παίρνει την τέλειά του μορφή.

~Ποια η βαθύτερη ανάγκη ή επιθυμία σάς ώθησε να εκδώσετε ένα βιβλίο σας στην Ελλάδα;

Ύστερα απο αρκετές εκδόσεις εδώ στον Καναδά και στη Μεγάλη Βρετανία στα αγγλικά, μερικές από αυτές με σχετική εμπορική επιτυχία, καλή ανταπόκριση απο το αναγνωστικό κοινό και καλές κριτικές, θέωρησα σωστό να παρουσιάσω λίγη απ τη δουλειά μου εδώ στην Ελλάδα ελπίζοντας να ξαναγυρίσω λίγο στις ρίζες μου και να ξαναγιώσω τη θalπωρή της ελληνικής ψυχής κάτι που τόσο πολύ νοσταλγώ στον ξένο τόπο όπου ζω για τόσα πολλά χρόνια.

~Η Ελλάδα σήμερα διέρχεται μια βαθιά οικονομική και κοινωνική κρίση. Πώς μπορεί να αισθάνεται ένας Έλληνας της διασποράς παρακολουθώντας τη σημερινή κατάσταση;

Ο Έλληνας της διασποράς αισθάνεται σχεδόν ξένος στην κατάσταση που επικρατεί στην Ελλάδα. Γιατί κατ' αρχήν δεν είναι πλήρως ενήμερος με το τι τρέχει, μαθαίνει μέσες άκρες δυο πράγματα που ακούει στα ΜΜΕ που, όπως γνωρίζεις, αναφέρουν τα μισά απ' όσα συμβαίνουν, το ίδιο ισχύει και στον Καναδά και στα περισσότερα κράτη. Ετσι, μη γνωρίζοντας τι πρέπει να κάνει, παρ' όλο που διαισθάνεται πως πρέπει να βοηθήσει με κάποιο τρόπο, δεν γνωρίζει τον τρόπο αυτό με αποτέλεσμα να μην κάνει τίποτα.

~Στο διήγημά σας «Ο εχθρός» γράφετε: «το ζω κι εγώ αυτό εδώ και χρόνια, αλλά έμαθα να το καταπραϊνω». Μπορεί η τέχνη να συμφιλιώσει τον άνθρωπο με την οδύνη και τον σπαραγμό της ύπαρξής του;

Πιστεύω ακράδαντα πως η τέχνη, με όποια μορφή κι αν εκφράζεται, τον γραπτό λόγο παραδείγματος χάριν που ασχολούμαι εγώ, είναι το μέσο με το οποίο ο άνθρωπος ανεβαίνει ένα σκαλί ψηλότερα κι αγγίζει το θεϊκό, ελευθερώνοντας έτσι τον εαυτό του κι εξυψώνοντάς τον. Σχετικά με το διήγημά μου «Ο Εχθρός» ναι, ο εχθρός, ο Τούρκος επιβάτης του ταξιτζή Έλληνα που τον οδηγεί προς το αεροδρόμιο είναι κι αυτός θύμα, όπως και ο Έλληνας οδηγός του, των συνόρων και των δοξασιών της ιστορίας. Είναι κι οι δυο τους οντότητες που δεν μισούν ο ένας τον άλλο, αλλά είναι θύματα του παρελθόντος που δεν έχει ξεπεραστεί. Κι οι δύο βασανίζονται απ' την ίδια αρρώστια.

~Σε μια κοινωνία που κατακλύζει το εμπόρευμα, οι κοινωνικές ανισότητες και ο συνακόλουθος κυνισμός, τι νόημα έχει να ασχολείται κάποιος με τη λογοτεχνία;

Όπως είπα και παραπάνω, πιστεύω ακράδαντα πως η τέχνη, ειδικότερα η λογοτεχνία, είναι τρόπος ανύψωσης του ψυχοπνευματικού μέρους του ανθρώπου και γι' αυτό πρέπει να βοηθηθεί, να προωθηθεί, να γίνει ένα αναπόσπαστο μέρος της καθημερινής ζωής του κάθε πολίτη. Βλέπουμε σήμερα την καταστρεπτική επιρροή που έχει ο καταναλωτισμός και σε ποιο σημείο έχει φέρει όχι μόνο την Ελλάδα αλλά και τα περισσότερα κράτη.

Θα ρωτήσω πόσο αναγκαίο είναι άραγε να αγοράζουμε ένα καινούριο αυτοκίνητο κάθε πέντε χρόνια, ή να έχουμε τέσσερις τηλεοράσεις στο κάθε σπίτι; Προσπαθώ να υπογραμμίσω πως ο σημερινός τρόπος ζωής δεν οδηγεί σε καμία λύση αντίθετα είναι ο λόγος για τον οποίο βρισκόμαστε σ' αυτή τη δύσκολη οικονομική κατάσταση του σήμερα και στις αρρώστιες που είναι αποτέλεσμα του άγχους ολονών για ν' αποκτήσουν άλλο ένα αγαθό, τις πιο πολλές φορές μη αναγκαίο. Τι άλλο μένει λοιπόν σε μια κοινωνία σαν αυτή, παρά μοναχά η τέχνη, η οποία παίρνει τον άνθρωπο από τον αγώνα για τον επιούσιο και τον φέρνει σ' ένα ψυχοπνευματικό επίπεδο που τον καταπραΰνει και τον γεμίζει με ελπίδα;

“Εαρινή Ισημερία”, Εκδ. ENEKEN, Θεσσαλονίκη, 2011

Χαρακτηριστικό στην ποίηση του Μανώλη Αλνγιζάκη η δυνατή, ερωτική, σχεδόν αισθησιακή, αναφορά στο γυναικείο κορμί. Ένα σώμα που λαμβάνει τη μορφή της γυναίκας-θεάς, της γυναίκας-πρόκλησης, της γυναίκας-πόθου, της γυναίκας που αναζητάς, της γυναίκα που χάνεις, που δεν ενδίδει, της γυναίκας που λατρεύεις, της γυναίκας που ορίζει το όνειρο, τον μεγάλο της ζωής έρωτα. Ποίηση σαφής, με συναίσθημα, εικόνες όμορφες, ερωτικές συναντήσεις που έγιναν ή δεν έγιναν ποτέ, νοσταλγίες, αυτό που περιμένει και δεν έρχεται, μια ατέλειωτη αναμονή, βασανιστικές αμφιβολίες, το παίγνιο της σχέσης και επίκεντρο στο κέντρο η λαχτάρα του γυναικείου σώματος. Ποίηση της απόστασης και της εξορίας που αναπλάθει σ' ένα λόγο σύνθετο και κάποιες φορές αντιφατικό τον παράδεισο μιας οριστικά χαμένης αθωότητας.

~Βαγγέλης Σερδάρης, ENEKEN, Τεύχος 22